

Nie trać nadziei Syzyfie!

Materiał zawiera 1 ilustrację, 1 mapę interaktywną, 10 ćwiczeń (w tym 6 interaktywnych), 11 poleceń.

E-materiał wzbogacający do: „Syzyfowa praca”.

Bibliografia:

- Źródło: Bułat Okudźawa, *Zamek nadziei*, [w:] tegoż, *Zamek nadziei: Wiersze i pieśni*, tłum. Adam Drawicz, Kraków 1984, s. 143.

Nie trać nadziei Syzyfie!

Syzyf

Źródło: AK Rockefeller, domena publiczna.

Twoje cele

- przeanalizujesz wątek Syzyfa w wierszu B. Okudźawy;
- zapoznasz się z tekstem wiersza Bułata Okudźawy *Zamek nadziei*;
- zlokalizujesz na mapie ważne miejsca związane z mitologią grecką.

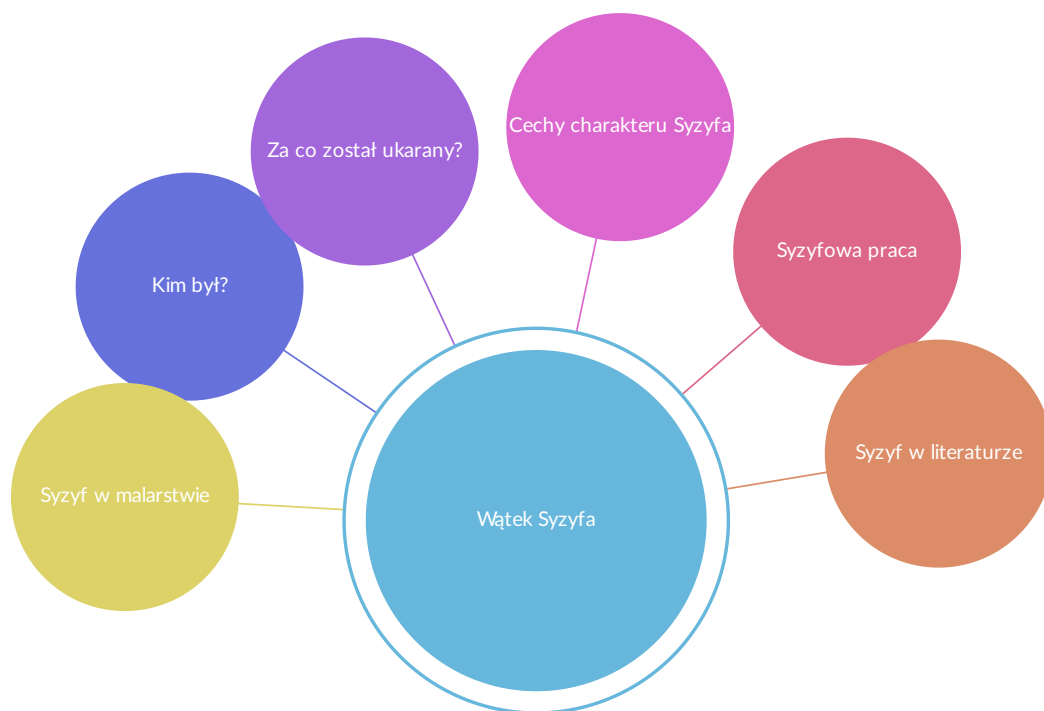
Bogowie greccy byli mściwi i okrutni. Wymierzali kary nieproporcjonalne do popełnionych win. Tytan **Prometeusz**, ukradł ogień z Olimpu. Za karę został przykuty do skały i sęp codziennie wydziobywał mu wątrobę. Niekończącą się mękę skrócił Herakles, zabijając ptaka. **Syzyf** – król Koryntu – nie miał tyle szczęścia i do dziś musi w Tartarze toczyć ciężki kamień na wysoką górę, który u podnóża szczytu stacza się na dół.

Polecenie 1

Przypomnij sobie mit o Syzyfie, znajdziesz go w materiale [Syzyfowa praca](#).

Polecenie 2

Uzupełnij mapę myśli, dotyczącą wątku Syzyfa w literaturze, malarstwie i języku. Za pomocą panelu, który otwiera się po kliknięciu przycisku „Edytuj”, możesz dodawać i usuwać elementy, a także zmieniać ich poziomy.

Źródło: Learnetic S.A., licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 1

Na podstawie mitu o Syzyfie oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Stwierdzenie	Prawda	Fałsz
Syzyf sprowadził na siebie gniew bogów przez próżność i skłonność do plotkarstwa.	☐	☐
Syzyf wyświadczył ludziom przysługę, więżąc Tanatosa.	☐	☐
Praca Syzyfa kiedyś dobiegnie kresu.	☐	☐

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 2

Zaznacz zdanie, w którym poprawnie użyto związku frazeologicznego „syzyfowa praca”.

☐

Bieganie to dla mnie syzyfowa praca, ponieważ bardzo męczę się podczas treningów i nie sprawia mi to przyjemności.

☐

Zapuszczanie włosów to syzyfowa praca, na efekty trzeba bowiem długo czekać.

☐

Przygotowanie do kursu na prawo jazdy to syzyfowa praca, ponieważ trudno jest zapamiętać wszystkie przepisy ruchu drogowego.

☐

Odkurzenie to syzyfowa praca, ponieważ po kilku dniach cały dywan znów jest brudny.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 3

Zastanów się, jak inaczej mógłby zakończyć się mit o Syzyfie. Zredaguj ramowy plan wymyślonej przez siebie fabuły.

Zapoznaj się z wierszem [Bułata Okudźawy](#) *Zamek nadziei* i wykonaj ćwiczenia.

((Bułat Okudźawa

Zamek nadziei

Dźwigam ku niebu zamek mojej nadziei.

Glinę gniotę i głazy w górę pcham po kolei,
nie chcąc pomocy.

Tak się już w życiu dzieje:

sił może braknie – nic to.

Byle zachować nadzieję.

Mija wiosna za zimą, jesień za latem.

Zima pali mnie mrozem, a lato [znojem](#).

I chichoczą nade mną sroki pstrokate.

Ale ja mam je za nic. Ja robię swoje.

A jeszcze rzeźbię leśnego ptaszka. Z piórkiem czerwonym.

[...]

Zwieńczony laurem wielkich turniejów i bitew sławnych,
dźwigam i rzeźbię, rzeźbię i dźwigam.

Pancerz twardnieje...

A wy, fujarki leśne, wy dudki, wy okaryny,
zamiast mnie płaczcie.

Płaczcie,

gdy swoją wznoszę nadzieję.

Źródło: Bułat Okudźawa, *Zamek nadziei*, [w:] tegoż, *Zamek nadziei: Wiersze i pieśni*, tłum. Adam Drawicz, Kraków 1984, s. 143.

Ćwiczenie 4

Kim jest podmiot liryczny wiersza? Wybierz poprawne dokończenie zdania.

Podmiotem lirycznym w wierszu jest...

- ☐ mitologiczny Syzyf.
- ☐ Bułat Okudźawa.
- ☐ człowiek, który zмага się z trudami życia.
- ☐ ktoś, kto obserwuje pracę Syzyfa.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 5

Przyporządkuj poniższe zwroty i wyrażenia do bohaterów: mitologicznego Syzyfa i bohatera wiersza.

Syzyf mitologiczny

trud niemający końca

nie odbywa kary

brak nadziei

bohater liryczny wiersza Okudźawy

trud powoduje, że staje się silniejszy

daremny wysiłek

samotnie dąży do celu

nie traci nadziei

ciężki trud

toczy kamień pod górę

odbywa karę w Hadesie

mężnie znosi przeciwności losu

boska kara

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 6

Wskaż podobieństwa i różnice między mitologicznym Syzyfem a bohaterem lirycznym wiersza Bułata Okudźawy.

Ćwiczenie 7

Przyporządkuj znaczenia do metafor zaczerpniętych z wiersza Bułata Okudźawy.

„Zima pali mnie mrozem, a lato znojem”

bohater buduje w sobie wiarę w to, że jego los się kiedyś polepszy

„Dźwigam ku niebu zamek mojej nadziei”

na różnych etapach życia bohater zмага się z innymi trudnościami

„Pancerz twardnieje”

bohater pokonał już niejedną przeciwność losu

„Zwieńczony laurem wielkich turniejów i bitew sławnych”

przeciwności losu wzmacniają odporność i wytrzymałość bohatera

Źródło: Learnetic S.A., licencja: CC BY 4.0.

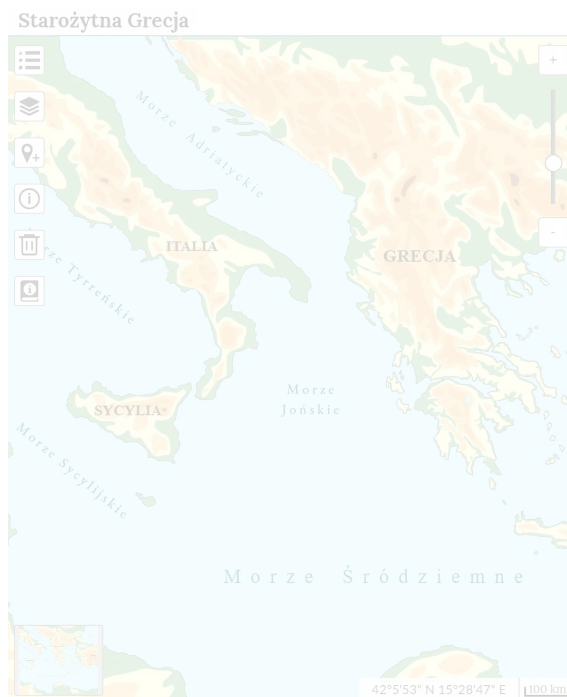
Ćwiczenie 8

Przeczytaj ponownie wiersz Bułata Okudźawy. Określ, jakie wartości są ważne dla bohatera lirycznego utworu.

Polecenie 3

Przeczytaj na głos wiersz *Zamek nadziei* Bułata Okudźawy. Zaakcentuj w każdym wersie wyraz, który twoim zdaniem jest najważniejszy dla zrozumienia przesłania wiersza.

Zapoznaj się z mapą interaktywną, a następnie wykonaj polecenia. W razie problemów, zajrzyj do *Mitologii* Jana Parandowskiego.

Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/Pyp8CNpci>

Starożytna Grecja

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ważne!

Przypomnij sobie reguły ortograficzne pisowni nazw geograficznych.

Polecenie 4

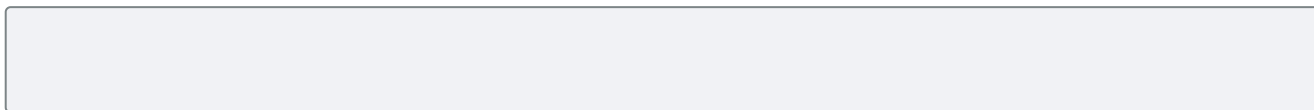
Wybierz znak graficzny z bazy obiektów i zaznacz miasto, którego patronką była Atena.

Polecenie 5

Wybierz znak graficzny z bazy obiektów i zaznacz na mapie miasto, którym władał Syzyf.

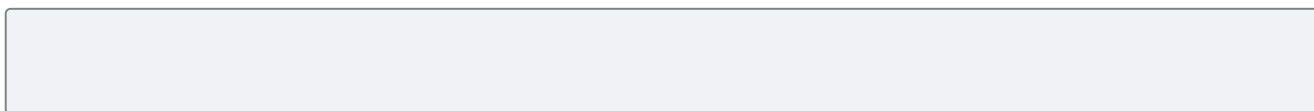
Polecenie 6

Wybierz znak graficzny z bazy obiektów i zaznacz na mapie region, z którego pochodził Orfeusz.

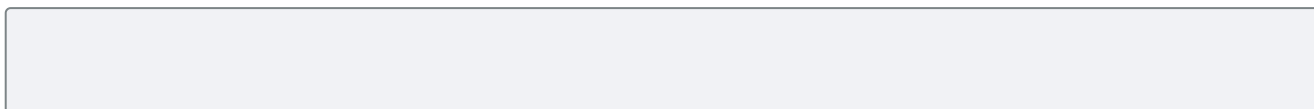
Polecenie 7

Wybierz znak graficzny z bazy obiektów i zaznacz na mapie górę, siedzibę bogów olimpijskich.

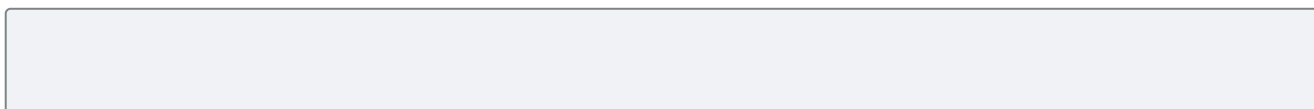
Polecenie 8

Wybierz znak graficzny z bazy obiektów i zaznacz na mapie półwysep, na którym Herakles miał wykonać większość z 12 prac.

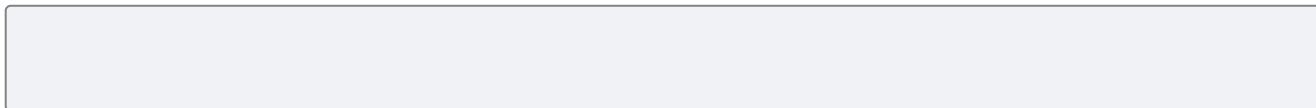
Polecenie 9

Wybierz znak graficzny z bazy obiektów i zaznacz na mapie ojczyznę Odyseusza.

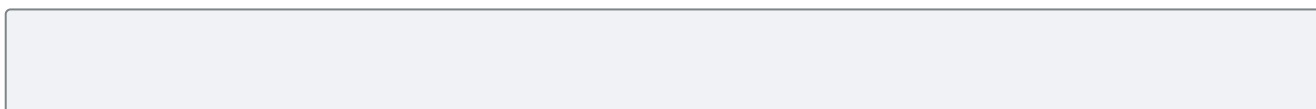
Polecenie 10

Wybierz znak graficzny z bazy obiektów i zaznacz na mapie wyspę, z której uciekli na skrzydłach Dedal i Ikar.

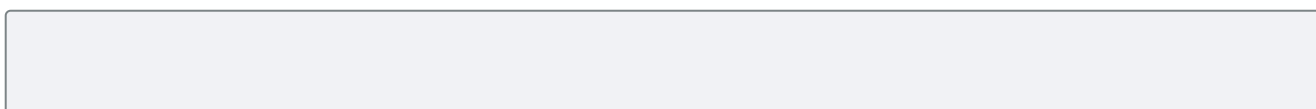
Polecenie 11

Wybierz znak graficzny z bazy obiektów i zaznacz na mapie morze, do którego wpadł Ikar.

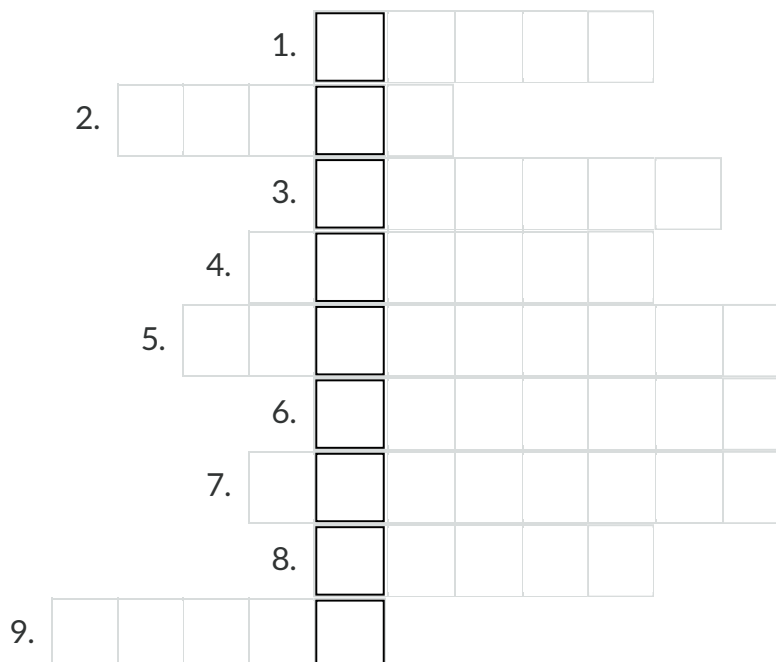
Polecenie 12

Wybierz znak graficzny z bazy obiektów i zaznacz na mapie region, który był siedzibą bogów wiatru: Boreasza, Notosa, Zefira i Eurosa.

Ćwiczenie 9

Rozwiąż krzyżówkę.

1. Władca, który więził na Krete Dedala i Ikara.
2. Inaczej miasto-państwo.
3. Pochodził stamtąd słynny śpiewak Orfeusz.
4. Miasto położone w środkowej Grecji, którego władcą był Syzyf.
5. Półwysep, na terenie którego Herakles miał wykonać większość prac dla króla Eurysteusza.
6. Miasto, w którym odbywały się igrzyska sportowe na cześć Zeusa.
7. Morze dzielące Grecję od Turcji.
8. Ojczyzna Odyseusza.
9. Wyspa, na której znajdował się labirynt wybudowany przez Dedala.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Słownik

fujarka

ludowy instrument muzyczny w formie piszczałki z drewna

okaryna

nieduży instrument dęty z gliny lub porcelany, z ośmioma otworami
znój

ciężka praca
zwieńczenie

ostatni, najważniejszy etap czyjejś pracy, działalności

Notatki ucznia

Bibliografia

Okudźawa B., (1984), *Zamek nadziei*, [w:] tegoż, *Zamek nadziei: Wiersze i pieśni*, tłum.
Drawicz A., Kraków: Wydawnictwo Literackie.